

การพัฒนามาตรฐานการฝึกอาชีพช่างอุตสาหกรรม

วิริติ อัครวานวัตร¹ สมยศ เจตน์เจริญรักษ์² และ ชนะ กลีภรณ์³

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาองค์ประกอบของกระบวนการฝึกอาชีพ พัฒนามาตรฐานการฝึกอาชีพ และพัฒนาคู่มือปฏิบัติการฝึกอาชีพช่างอุตสาหกรรม โดยศึกษารูปแบบการฝึกอาชีพของต่างประเทศ และของประเทศไทย เพื่อสังเคราะห์เป็นรูปแบบการฝึกอาชีพช่างอุตสาหกรรมที่เหมาะสมกับประเทศไทย ผลการวิจัยพบว่าองค์ประกอบของกระบวนการฝึกอาชีพช่างอุตสาหกรรม มีสี่ด้าน แยกเป็น 13 องค์ประกอบ 1) ด้านกระบวนการฝึกอาชีพ มี 5 องค์ประกอบ คือ การกำหนดมาตรฐานอาชีพ รูปแบบหรือแผนการฝึกอาชีพรูปแบบหรือแผนการประเมินผล การกำหนดคุณสมบัติหรือคุณวุฒิของครูผู้สอน และการกำหนดคุณสมบัติเบื้องต้นของผู้ที่จะเข้ารับการฝึก 2) ด้านการบริหารจัดการ มี 4 องค์ประกอบ คือ ผู้มีส่วนร่วมในการฝึกอาชีพ ค่าใช้จ่ายสำหรับการฝึกอบรม ความเป็นเอกภาพในเชิงนโยบายและความหลากหลายในทางปฏิบัติ และการสร้างแรงจูงใจให้กับบุคลากรทุกฝ่าย 3) ด้านการส่งเสริมคุณภาพการฝึกอาชีพ มี 2 องค์ประกอบ คือ การกำหนดสมรรถนะหลัก ให้เกิดกับคนไทยทุกคนก่อนเข้าสู่ระบบการฝึกอาชีพ และการพัฒนาครูผู้สอนให้สามารถทำหน้าที่ได้ โดยมีระบบรับรองคุณวุฒิ 4) ด้านการส่งเสริมประสิทธิภาพการฝึกอาชีพ มี 2 องค์ประกอบ คือ ความร่วมมือเป็นเครือข่ายระหว่างสถานศึกษากับสถานประกอบการ และการกำหนดค่าตอบแทนที่เหมาะสม ผู้วิจัยได้ใช้องค์ประกอบด้านกระบวนการฝึกอาชีพกำหนดการฝึกอาชีพโดยใช้หน่วยสมรรถนะจากมาตรฐานอาชีพ และการกำหนดแผนปฏิบัติงานการฝึกอาชีพ และได้จัดทำคู่มือการปฏิบัติการฝึกอาชีพประกอบด้วย ความรู้พื้นฐานที่จำเป็น แนวทางและขั้นตอนปฏิบัติงานการฝึกอาชีพ และการใช้แบบฟอร์มต่างๆ ในการฝึกอาชีพ ผลการประเมินความเหมาะสม องค์ประกอบของกระบวนการฝึกอาชีพ โดยผู้ทรงคุณวุฒิ พบว่า มีความเหมาะสมทุกองค์ประกอบ ผลการประเมินความเหมาะสมของมาตรฐานการฝึกอาชีพ ของผู้เชี่ยวชาญ พบว่า มีความเหมาะสมทุกรายการประเมิน ผลการประเมินความพึงพอใจของคู่มือปฏิบัติงานการฝึกอาชีพช่างอุตสาหกรรม ของกลุ่มตัวอย่างสองกลุ่ม พบว่า มีความพึงพอใจในภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.73$) และมากที่สุด ($\bar{X} = 4.67$) ตามลำดับ

คำสำคัญ: มาตรฐานการฝึกอาชีพช่างอุตสาหกรรม

¹ นักศึกษา สาขาวิจัยและพัฒนาหลักสูตร ภาควิชาบริหารเทคนิคศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ

² อาจารย์ ภาควิชาครุศาสตร์เครื่องกล คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ

³ รองศาสตราจารย์ ชำนาญการชำนาญ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ

* ผู้นิพนธ์ประสานงาน โทรศัพท์ 0-255-2000 ต่อ 3312 E-mail: wra@kmutnb.ac.th

The Development of the Standard for Industrial Occupational Training

Wirat Aswanuwat^{1*} Somyot Jedjaroenruk² and Chana Kasipa³

Abstract

The purposes of this research were to investigate the factors of occupational training process, develop the standard for industrial occupation training and develop operation handbook for the industrial occupation training. The study was conducted by investigating both foreign models for industrial occupation training following with synthesizing and developing the suitable industrial occupation training model for Thailand. The results revealed that main aspects in industrial occupation training composed of 13 sub-aspects. 1) The process of training for industrial occupation consists of five sub-factors which are career standard defining. 2) occupational training format, evaluation criteria, trainer qualification defining, and trainee qualification defining the management aspect includes four sub-factors which are occupational stake-holders, training expenses, the unity of policy, the diversity in operation, and personal motivation reinforcement. 3) the quality supporting system consists of two sub-factors which competency defining and trainer development with certified system. 4) the efficiency supporting system includes two sub-factors which are the cooperation of the educational institutes and the enterprises and the suitable payment for the training. The mentioned and aspects and sub-factors to define the occupational training based on standard occupational competencies and the operational handbook which contains necessary basic knowledge, guidelines and process of the training and occupational training forms. The results showed that the experts reported high appropriateness of the standard for industrial occupational training. The sample groups reported high and very high satisfaction on the operational handbook at mean = 3.73 and 4.67 respectively.

Keywords: Industrial occupational training standard

¹ Student, Department of Technical Education Management, Faculty of Technical Education, King Mongkut's University of Technology North Bangkok

² Lecturer, Department of Teacher Training in Mechanical Engineering, Faculty of Technical Education, King Mongkut's University of Technology North Bangkok

³ Associate Professor, Retired Government Officer, King Mongkut's University of Technology North Bangkok

* Corresponding Author Tel. 0-255-2000 Ex. 3312, E-mail: wra@kmutnb.ac.th